

VONDeLing

Tijdschrift van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 10 – april 2014

Redactioneel

Laat ons even mijmeren vanuit een verhaal (opgeschreven door Ad Goos) van de leraar-opvoeder die met een groep kinderen en jongeren met een mentale handicap op stap is: Wij komen voorbij de Brusselse synagoge. Er brandt licht. Ik zie en hoor: voor onze leefgroep is er weinig plaats in de synagoge en weinig plaats in de kerk. Omdat er zoveel is afgestemd op het intellectuele en zo weinig op het ontspannen samen vieren, samen spelen, samen feesten. Ik moet denken aan de Joodse rabbi Jezus zelf. Voor hem was er geen plaats in de herberg en later joegen ze hem op zekere dag de synagoge uit. Niets belette hem echter om zelf herberg te zijn.

Hij zocht de kinderen overal. Ze kenden zijn handen en de omvang van zijn hoofd, ze hielden met hem over het gras onder de blauwe hemel, ze zaten met hem in de boot en op z'n ezeltje. Hij kon er niet tegen dat de kinderen er niet bij hoorden. Hij kon niet enkel stijf doen en intellectueel en was veel meer een dichter en een ziener in het hart.

In de kleinste dingen zag hij de grootste wonderen: de graankorrel, het mosterdzaadje, het zout en het licht. En in de synagoge van Kafarnaüm drukte hij eens een bange schreeuwende mens tegen zich aan, en als een vriend in zijn armen kwam deze man tot rust.

De zwaksten noemde hij de sterksten, de eerste de laatste en de laatste de eerste, verliezen noemde hij winnen en winnen verliezen, blinden kon hij ziende noemen en zinden blind. De waarheid kon komen uit de mond van kinderen en professoren in hun wijsheid konden de grootste dwaasheid verkondigen.

De kinderen gingen bij hem voor in het rijk der hemelen. En als hij vandaag op zijn ezeltje via de berm van de E19 Brussel zou binnenrijden, dan zouden vast en zeker niet de burgemeester en schepenen op de eerste plaats zitten, maar onze kinderen en jongeren uit het buitengewoon onderwijs. Zij zouden voor hem misschien, tot dwaasheid van velen, de wijzen zijn. Maar omdat hij vandaag niet komt en op de E19 weinig plaats is voor een ezeltje, kunnen wij niet beter doen dan zijn gezindheid doorgeven en herberg zijn voor ieder die helemaal niet of veel te weinig tot z'n recht komt. Binnen het katholiek onderwijs zijn de scholen voor buitengewoon onderwijs deze herberg voor buitengewone kinderen en jongeren. Geldt dat alleen voor het buitengewoon onderwijs? Zou niet iedere katholieke school een buitengewone school kunnen zijn in de geest van Jezus zoals hierboven beschreven? Of een boom goed of slecht is herkent men aan zijn vruchten, zei Jezus. Zorgen dat een leerling tot zijn/haar recht komt, dat een leerling de school niet verlaat zonder getuigschrift of diploma, dat een leerling het gevoel heeft er te mogen zijn binnen zijn/haar mogelijkheden en beperktheden, dat zorgt wellicht voor die vruchten. Jezus zou huiveren van scholen die er alleen zijn voor de 'sterken' – ook al moeten die al hun talenten kunnen ontplooiën ten dienste van de gemeenschap – en de 'zwakken' alleen maar bevestigen in hun zwak zijn.

De tijd tussen Pasen en Pinksteren is voor iedereen die begaan is met het katholiek onderwijs – dus ook voor mij - een uitstekende tijd om zich hierover te bezinnen.

Fons Uytterhoeven, bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs

Colofon

Digitaal tijdschrift
van het
Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom
Mechelen-Brussel

Frederik De Merodestraat
18, 2800 Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)

Fax: 015 29 84 03

E-mail:

info@vikom.be

Website:

www.vikom.be

Versijnt een 4-tal keer per
jaar.

Redactie:

Guido François

Jürgen Mettepenningen

Fons Uytterhoeven

Foto's: Guido François

(tenzij anders vermeld)

Ver. uitgever:

Fons Uytterhoeven

Inhoud:

Redactioneel	1
Actualia	2
Vieringen, conferenties	19
Personalía	24

Actualia

Infoavonden bestuurlijke schaalvergroting

Initiatieven volgen elkaar op

Sedert januari 2014 is de vraag naar informatie over bestuurlijke schaalvergroting van schoolbesturen niet stil gevallen, zoals sommigen nog vreesden nadat het voorontwerp van decreet daarover vroegtijdig werd afgeschoten en het duidelijk werd dat het tijdens deze legislatuur geen kans meer zou maken. De verwachting leeft immers dat uitstel geen afstel betekent en dat verkennende gesprekken met andere besturen absoluut zinvol zijn. Een wijze opstelling, die ook vanuit de koepel en vanuit de onderwijsvicariaten werd aangeprezen.

De dienst schoolorganisatie van het Vicariaat Onderwijs mocht opnieuw zijn directeur op pad sturen om algemene informatie te geven over bestuurlijke schaalvergroting en om op vragen te antwoorden. Dat gebeurde de laatste weken in de regio's Klein-Brabant, Aarschot, Noord-West-Brabant en Mechelen. In elke regio is het initiatief verschillend gegroeid. Er is geen eenvormige aanpak, maar misschien is dat ook niet echt nodig. Iedere regio, elke scholengemeenschap en bestuur heeft eigen kenmerken, een eigen voorgeschiedenis en dynamiek. Bovendien evolueert het programma inhoudelijk mee met nieuwe informatie, nieuwe inzichten en werkmateriaal.

Soms is er ook een andere coördinerende instantie die plaatselijke initiatieven mee ondersteunt, zoals de vzw KOCB (Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel). Die was mede-organisator van een infovergadering voor besturen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 17 maart 2014. Tussendoor waren er ook gesprekken met individuele schoolbesturen die van het Vicariaat advies willen over verdere stappen en tegelijkertijd de gelegenheid aangrijpen om ons te informeren over bepaalde evoluties. We hadden er immers toe opgeroepen ons op de hoogte te houden.

Illustratie uit de website van Natuurpunt Klein-Brabant

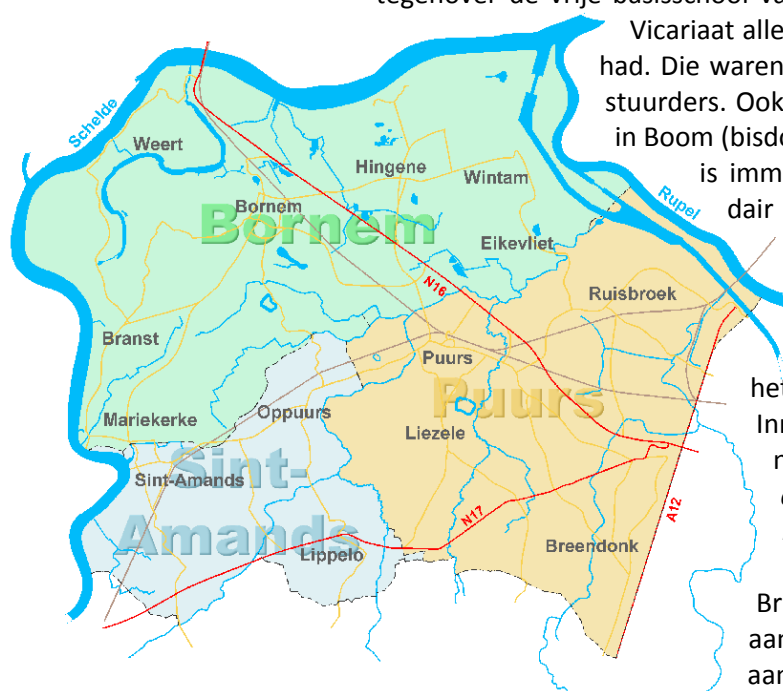
Klein-Brabant

Op maandag 13 januari 2014 zakte een vijftigtal schoolbestuurders af naar de sportzaal tegenover de vrije basisschool van Liezele voor een informatievergadering waar het

Vicariaat alle besturen van de regio Klein-Brabant op uitgenodigd had. Die waren alle vertegenwoordigd door één, twee of meer bestuurders. Ook van het bestuur van het Onze-Lieve-Vrouwinstituut in Boom (bisdom Antwerpen) waren mensen aanwezig. Hun school

is immers aangesloten bij de scholengemeenschap secundair onderwijs Boom-Bornem-Puurs en dat goede samenwerkingsverband wordt nog voortgezet voor de nieuwe periode van scholengemeenschappen.

Guido François, directeur van de Dienst schoolorganisatie, lichtte de visie en de aanbevelingen van het Vicariaat onderwijs en het Diocesaan Comité van Inrichtende Machten (DCIM) toe, aan de hand van de nota van het VSKO 'Schoolbesturen in het katholiek onderwijs. Krijtlijnen voor een toekomstige bestuurlijke schaalvergroting'. Hij presenteerde ook de cijfer- en andere gegevens voor de hele regio Klein-Brabant. De schoolbesturen daar zijn zowat op elkaar aangewezen, tenzij ze samenwerking gaan zoeken in aangrenzende regio's, wat dan aan de noord- en oost-

kant zou neerkomen op besturen uit andere bisdommen. Niet evident maar ook niet uitgesloten. De meeste congregaties werken ook bisdomoverschrijdend.

Bij de uitgebreide vragenronde rezen de klassieke vragen: kunnen we er echt niet aan ontsnappen? Hoe is zo'n heel groot schoolbestuur bestuurbaar? Wie kan of mag dan verder initiatief nemen? Onze antwoorden zijn dan: zelfs zonder decreet zou het katholiek onderwijs zich zodanig moeten organiseren dat er krachtige schoolbesturen groeien die de vele uitdagingen de baas kunnen. Bepaalde vernieuwingen (hervorming secundair onderwijs, het M-decreet over de opvang van leerlingen met bijzondere noden) en knelpunten (capaciteitstekort) zijn moeilijk aan te pakken met een veelvoud van kleinere besturen. Vele congregaties en andere grote besturen hebben aangetoond dat zulke grote structuren kunnen functioneren, zonder afbreuk te doen aan een zekere plaatselijke autonomie. Wie wenst kan daar op termijn modellen van opvragen. Het kan niet de bedoeling zijn dat iedereen het warm water opnieuw moet uitvinden.

Het staat elk schoolbestuur vrij om initiatief te nemen. Dat is het voordeel van die regionale infovergaderingen: iedereen heeft op hetzelfde moment dezelfde informatie en gegevens gekregen, met de oproep erbij om verkennende gesprekken te voeren. In die situatie kan niemand het een ander kwalijk nemen dat hij of zij initiatief neemt tot bilaterale of multilaterale gesprekken. Het startschot is gegeven, ieder loopt nu de race (het zal eerder een marathon zijn) tegen de snelheid en het ritme die hij of zij wenst, en gaat de coalities aan waarvan hij of zij denkt dat ze nuttig en inspirerend kunnen zijn om goede resultaten te behalen. Eén ding is belangrijk: als het niet klikt op het vlak van visie op onderwijs en opvoedingsproject, en op het vlak van bestuurlijke organisatie bij schaalvergroting, dan zullen verdere gesprekken weinig zin hebben. Ook drukken we schoolbesturen op het hart om het perspectief ruim genoeg te zien: het kan zijn dat bepaalde coalities nog te klein zijn en dat verdere clustering tot nog grotere gehelen zich zal opdringen, indien het toekomstige decreet zulke normen invoert.

Foto: Fons Heremans verzorgt de inleiding op de infoavond in de Vrije basisschool Sint-Jozef in Betekom op 20 februari 2014

Regio Aarschot

Voor de regio Aarschot is het initiatief in de Sint-Jozefsschool in Betekom anders gegroeid. De meeste besturen hadden al de infoavond van 16 december 2013 in Molen-

stede-Diest bijgewoond, die bestemd was voor de hele regio Noord-Oost-Brabant. Eén van de voorzitters heeft toen de oproep dat het iedereen vrij stond zelf initiatief te nemen, goed opgevolgd: Fons Heremans, voorzitter van de Vrije basisschool Sint-Jozef in Betekom, vroeg aan de dienst Schoolorganisatie om medewerking om in de regio Aarschot de schoolbesturen en hun directeurs samen te brengen met het oog op gestructureerd overleg over bestuurlijke schaalvergroting. In de uitnodigingen die hij verstuurdde durfde hij ook de grenzen van het bisdom te overschrijden. Zo kregen ook besturen uit Heist-op-den-Berg, Westerlo en Ramsel de kans om deel te nemen, en ze grepen die ook.

De ruim 50 deelnemers uit een 20-tal schoolbesturen kregen op 20 februari 2014 een primeur. Guido François lichtte er de nieuwe leidraad voor gesprekken over bestuurlijke schaalvergroting van schoolbesturen toe. Die had hij samen met het DCIM opgesteld om tegemoet te komen aan de vraag naar een eenvormig stramien van onderlinge bevraging in de fase van verkennende gesprekken (ooit gevraagd op de infosessie in Leuven). Die leidraad is bedoeld om eerst in het eigen schoolbestuur besproken en van antwoorden voorzien te worden, alvorens die uit te wisselen met andere besturen.

Na een uitgebreide vragenronde stelde initiatiefnemer Fons Heremans de vraag of elk schoolbestuur bereid was de leidraad eerst te bespreken in eigen rangen, de antwoorden op de eerste drie items door te mailen naar hem tegen eind mei 2014 en om dan opnieuw met enkele afgevaardigden van elk schoolbestuur samen te komen in de eerste helft van juni. Een kleine werkgroep, waar nog enkele vrijwilligers voor gevraagd werden, zou de antwoorden verwerken om de plenaire bespreking ervan vlotter te doen verlopen. De junivergadering zou plaatsvinden in het Damiaaninstituut in Aarschot.

Het was een opsteker dat een voorzitter van een klein bestuur basisonderwijs het aandurfde een initiatief te nemen en dat zoveel besturen wilden ingaan op de uitnodiging. Bovendien gingen ze allemaal akkoord met de voorgestelde procedure. We wensen het initiatief dan ook alle succes toe. Misschien kan het andere besturen inspireren? De leidraad werd naar alle voorzitters gemaild en staat intussen ook voor iedereen beschikbaar op de nieuwe website van het vicariaat www.vikom.be (bij dienst schoolorganisatie verder klikken op 'ondersteuning schoolbesturen').

Brussel

De vergadering op 17 maart ten huize van vzw Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel (KOCB) in Ganshoren is gegroeid vanuit een gespreksplatform van kleinere schoolbesturen dat al in het vorige schooljaar ontstaan was. Een kleine werkgroep, ondersteund door KOCB, denkt al een tijd na over het oprichten van een dienstverlenende vzw, in aanvang een lege doos, waar gaandeweg meer en meer bevoegdheden aan

toegekend kunnen worden. Ook andere en grotere besturen waren uitgenodigd en ook present. Thérèse Coens, de voorzitter van de kleine werkgroep, lichtte de opdracht, het mandaat en de samenstelling van de werkgroep toe en gebruikte daarbij het beeld van een trein die op de sporen gezet is en klaar staat om te vertrekken. De trein zal in de eerste jaren nog geen grote snelheden halen en vele haltes kennen, zodat wie later op wil stappen daartoe alle kansen krijgt.

Thérèse Finné, lid van het DCIM en voorzitter van het overlegplatform van bestuurders van de Brusselse scholengemeenschappen basisonderwijs, overliep vervolgens de informatie die voortkwam uit de gesprekken die de vzw KOCB gevoerd had met enkele grote schoolbesturen die actief

zijn in Brussel. KOCB had niet alleen een vergelijking gemaakt van hun respectieve organisatiestructuur maar ook van de invulling die ze geven aan de verschillende beleidsdomeinen. Op die manier wordt duidelijk dat er heel wat diversiteit (mogelijk) is

Thérèse Finné brengt verslag uit over de gesprekken van KOCB met grote besturen in Brussel. Rechts: Thérèse Coens.

Vertegenwoordigers van enkele congregaties op een rijtje, tijdens de infosessie in Brussel: vlnr: Luc Dekelver (Broeders van Scheppers), Theo Moons (Jezuïeten) en Roger Haest (Annuntiaten Heverlee)

bij de aanpak van identiteit en pastoraal, personeelsbeleid, administratief, financieel en materieel beleid, preventie en welzijn, inspraakbeleid e.d.

Het schema van 'dienstverlenende vzw' dat vervolgens gepresenteerd werd, was gebaseerd op een model uit de vormingscursus 'Krachten bundelen' van de Vereniging Inrichtende Machten van het Katholiek Onderwijs (VIMKO). Het is het model van een overkoepelende vzw, met de bestaande vzw's schoolbesturen als leden. Die kunnen bepaalde bevoegdheden overdragen aan de overkoepelende vzw. In eerste instantie dacht men aan materiële zaken zoals ICT, administratie, preventie....

Het idee lokte nog heel wat reacties en vragen los maar het belangrijkste is dat er, vooral vanuit de kleinere schoolbesturen, samen nagedacht en gezocht wordt naar mogelijkheden tot samenwerking en toegroeien naar elkaar. Sommigen vonden dat de trein die in beweging is gezet ook een bestemming moest hebben, maar een einddoel naar voren schuiven in de zin van 'komen tot één groot schoolbestuur dat op termijn alle bevoegdheden zou overnemen', dat bleek voor sommige besturen een stap te ver. Guido François verwees in zijn tussenkomst naar de leidraad voor verdere gesprekken: indien besturen geen gelijkgestemdheid ervaren bij belangrijke uitgangspunten zoals opvoedingsproject, visie op onderwijs en schoolorganisatie, dan hebben verdere gesprekken over de aanpak van de verschillende beleidsdomeinen en praktische zaken minder kans op slagen. De besturen kregen op het einde van de interessante infoavond een oproep mee: wie mee wil gaan in het idee van de werkgroep mag dat melden tegen half mei.

Noord-West-Brabant

De scholengemeenschap Secundair Onderwijs Noord-West-Brabant boog zich op 24 maart 2014 over bestuurlijke schaalvergroting. Guido François lichtte er in het Sint-Theresiacollege in Kapelle-op-den-Bos de belangrijkste evoluties toe en kreeg er vooral vragen over de mogelijkheden om de bestaande goede samenwerking met het gemeentelijk secundair onderwijs in die regio te consolideren. Dat is niet zomaar mogelijk op bestuurlijk vlak. In de conceptnota wordt netoverschrijdend samengaan van vrij en gemeentelijk onderwijs mogelijk gemaakt, maar in de praktijk moet dan een van beide netten zijn netverbondenheid opgeven. Het is momenteel absoluut niet duidelijk hoe gemeenten staan ten opzichte van bestuurlijke schaalvergroting. De enige piste die kans lijkt te maken is een samenwerkingsovereenkomst tussen besturen om ook na de schaalvergrotingsoperatie partners te blijven.

Mechelen

Op 1 april bracht het Vicariaat onderwijs alle besturen en directeurs uit de regio Mechelen samen in het Diocesaan Pastoraal Centrum om verslag uit te brengen over de twee gespreksrondes die de dienst schoolorganisatie in het eerste trimester heeft gehad met eerst de kleine(re) schoolbesturen en vervolgens de grote(re). Het Vicariaat had de regio Mechelen uitgekozen als testgebied. Vanuit het eigen aanvoelen dat de stem van kleinere besturen eerst gehoord moest worden, ging Guido François eerst die schoolbesturen opzoeken. Het verslag van hun bezorgdheden en wensen hanteerde hij als uitgangspunt voor de gesprekken met de grotere spelers. Het eindrapport gaf een genuanceerd beeld van de krachtlijnen die groot en klein ofwel delen, ofwel verdelen. Overeenstemming was er in elk geval (bij bijna alle partners) over de noodzaak tot schaalvergroting, het liefst niveau-overstijgend en bij voorkeur binnen de (ruime) regio Mechelen. Tot hoeveel scholengroepen dat moet leiden - volgens de aantallen zou er plaats zijn voor drie - is geen uitgemaakte zaak. Er werden argumenten aangedragen ten gunste of ten nadele van één, twee en drie constructies.

Foto's: Infosessie regio Mechelen op 1 april 2014

den argumenten aangedragen ten gunste of ten nadele van één, twee en drie constructies.

Fons Uytterhoeven schetste de uitdagingen voor het katholiek onderwijs en meer specifiek in de regio Mechelen, waar scholen geconfronteerd worden met capaciteitsproblemen, een meer diverse schoolbevolking, met noodzakelijke aanpassingen in de aanpak van leerlingen met specifieke noden en in het onderwijsaanbod van het secundair onderwijs, in het kader van de herstructurering van het leerplichtonderwijs, wat overigens ook heel wat repercussies heeft op het basisonderwijs. Kunnen wij vanuit het katholiek onderwijs voldoende zin voor initiatief en veerkracht aan de dag leggen om de uitdagingen zelf aan te pakken, zoals onze voorgangers dat altijd gedaan hebben? Kunnen we de bestuurlijke schaalvergroting in positieve zin aanwenden om al die uitdagingen beter het hoofd te bieden?

Bij die gelegenheid benadrukte de bisschoppelijk afgevaardigde dat de aartsbisschop-

Fons Uytterhoeven schetste de uitdagingen voor het katholiek onderwijs in de regio Mechelen

pelijke instituten begonnen zijn aan een Copernicaanse omwenteling: het bisdom/vicariaat laat de voorkeursbehandeling voor die scholen varen en biedt de besturen van de VAI-scholen de ruimte om regionale verbindingen aan te gaan om samen met andere partners naar totaal nieuwe, autonome schoolbesturen te groeien.

Fons Uytterhoeven vroeg de aanwezigen na te denken over de rol die het Vicariaat volgens hen dient te spelen: een regiefunctie met centrale sturing of een facilitator van gesprekken die materiaal aandraagt en begeleiding biedt. Voor die ondersteuning is het vicariaat bereid extra personeelsinspanningen te doen. Het vicariaat wil niets opleggen. De bisschoppelijk afgevaardigde vroeg de besturen geen sprong *in* het onbekende maar wel *naar* het onbekende te maken.

Te verwachten

De aanvragen naar informatievergaderingen vallen niet stil. Vanuit de regio Vilvoorde was er vraag naar een bijeenkomst met de besturen van de regio Vilvoorde-Zaventem en een deel van Noord-West-Brabant. Die vergadering is gepland op woensdag 14 mei 2014 om 19.30u in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen. In de uitnodiging stond vermeld dat iedereen nog suggesties kon doen van besturen die ook bij dat regionaal overleg betrokken zouden moeten worden. Op die manier werden ook de besturen met scholen in Laken en later ook die van de regio Zoniën uitgenodigd.

Het lijkt er op dat in vrijwel alle regio's in het aartsbisdom Mechelen-Brussel initiatieven zijn genomen om schoolbesturen bij elkaar te brengen. Wie dat nog niet heeft gedaan, kan zich altijd tot de dienst schoolorganisatie wenden.

Centra voor Volwassenenonderwijs bezoeken elkaar in het kader van onderzoek naar schaalvergroting

Ook CVO's of Centra voor Volwassenenonderwijs ontsnappen niet meer aan schaalvergroting en noodzakelijke versterking van bestuurskracht. Ze bereiden zich voor op decretale wijzigingen waardoor minder bevolkte richtingen niet meer behouden zullen kunnen blijven of studiegebieden die door de visitatiecommissie als te zwak worden beschouwd, afgebouwd zouden moeten worden. De druk is voorlopig nog wat afgewend maar de vooruitzichten hebben ervoor gezorgd dat in verschillende bisdommen schaalvergrotingsoperaties op het niveau van de besturen van CVO's worden voorbereid en uitgevoerd. Net zoals het VSKO en de Verbonden van het basis- en secundair onderwijs, heeft ook de Vlaamse Dienst van het Katholieke Volwassenenonderwijs (VDKVO) een nota met "aanbevelingen voor een toekomstig bestuurlijk model" verspreid.

Foto onder: bezoek van de CVO-bestuurders van het aartsbisdom aan het CVO Hageland in Aarschot op 26 maart 2014

In het aartsbisdom Mechelen-Brussel loopt het nog niet zo'n vaart, maar er is de laatste jaren toch al het een en ander gebeurd. Zes besturen kwamen na enkele overlegvergaderingen in het eerste trimester van het schooljaar 2012-2013 overeen om een extern studie bureau te laten onderzoeken welke schaalvergrotingsmogelijkheden er zijn voor die zes besturen, met name Sint-Goedele Brussel (CVO Lethas), CVO TSM Mechelen, Centrum Tweedekansonderwijs Mechelen,

Foto boven: bezoek aan het labo dat het CVO Hageland gebruikt van het Sint-Jozefscollege in Aarschot

CVO Merchtem-Ternat, CVO VTI Leuven en CVO Hageland. Zowel de VDKVO als de Dienst Schoolorganisatie van het Vicariaat Onderwijs boden hun diensten aan, via het voorbereiden en leiden van de vergaderingen en door verslaggeving. Het studiebureau stelde de resultaten van het onderzoek voor begin juli 2013. De voor- en nadelen van een groepering in één, twee of drie besturen werden op een rijtje gezet. Het ging ofwel om een min of meer regionale groepering of een coalitie op basis van organisatiestructuur. Het idee van één grote structuur schrok sommige besturen af, temeer omdat in enkele gevallen de CVO's integraal behoorden tot besturen die ook leerplichtonderwijs beheren en omdat ze niet direct een meerwaarde zagen in een schaal van die omvang. Om het overleg niet te laten stilvallen en elkaar toch beter te leren kennen voor het geval decretale maatregelen hen tot schaalvergroting zouden dwingen, spraken de zes besturen af om het schooljaar 2013-2014 te gebruiken om bij elkaar op bezoek te komen. Het CVO van Merchtem-Ternat beet de spits af op 2 december 2013. Op 26 maart 2014 was het CVO Hageland in Aarschot aan de beurt. De respectieve directeurs lichtten de ontstaansgeschiedenis van hun CVO toe, de evolutie van het aanbod en de cursisten en de organisatiestructuur, telkens afgesloten met een bezoek aan de leslokalen en een drink. Een heel nuttig en interessant initiatief dat de weg effent voor toekomstige structurele samenwerking.

Initiatieven VIMKO

Voorjaarsseminarie

Op 18 maart 2014 vond in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen voor het eerst een 'voorjaarsseminarie' plaats georganiseerd door de Dienst Inrichtende Machten (VIMKO). De geïnteresseerde bestuurders konden kiezen uit vier onderwerpen. In het aartsbisdom waren dat de volgende:

1. Goed communiceren
2. Meer betrokkenheid creëren in het bestuur
3. De geschikte directeur selecteren
4. De betekenis van identiteit in alle beleidsdomeinen van een schoolbestuur

Het derde onderwerp viel weg wegens minder dan vijf inschrijvingen, maar de andere thema's mochten zich verheugen in 13 tot 17 deelnemers. Op die manier namen toch een vijftigtal schoolbestuurders deel. Besturen die met minstens drie leden waren, konden zich opsplitsen zodat ze later hun ervaringen konden uitwisselen.

Het thema 'meer betrokkenheid creëren in het bestuur', verzorgd door Lieve Van Camp, tijdens het voorjaarsseminarie op 18 maart 2014 in het Pastoraal centrum in Mechelen

Wij kozen voor het thema dat het Vicariaat zelf had voorgesteld en ook de meeste belangstellenden kende: de betekenis van identiteit..., gebracht door Jürgen Mettepenningen, de directeur van de nieuwe dienst Identiteit. Hij hield eerst een inleiding over wat we verstaan onder christelijke identiteit en putte daarvoor uit de lezingen die hij

daarover gehouden had tijdens de congressen van directeurs basisonderwijs en secundair onderwijs (zie verslag hierover elders in dit nummer). Vervolgens liet hij de aanwezigen zelf verwoorden wat voor hen de identiteit uitmaakt van hun school of scholen. Die rondvraag leverde een bord vol woorden en zinnen op. Het verbaasde dat iedere aanwezige telkens nog nieuwe invalshoeken vond om niet in herhaling te vallen. Jürgen merkte op dat de naam Jezus Christus niet expliciet gevallen was, maar de verwijzingen naar de christelijke boodschap zaten er ongetwijfeld in.

Het thema 'De betekenis van identiteit in alle beleidsdomeinen', gemodereerd door Jürgen Mettepenningen (foto onder)

Vertrekkend vanuit de figuur van Jezus Christus probeerde Jürgen in tien regels de essentie van onze christelijke identiteit samen te vatten:

- God heeft een plaats in onze school en dat mag gezegd worden;
- Jezus is het voorbeeld van hoe we katholieke school willen zijn;
- Net zoals Jezus bidden we op school;
- Net zoals Jezus hebben we aandacht voor allemaal, zeker voor de minsten;
- Net zoals Jezus dragen we zorg voor elkaar, zeker voor de (kans)armen;
- Net zoals Jezus geven we kansen aan iedereen, ook een tweede en een derde keer;
- Net zoals Jezus zijn we elkaar nabij op de meest gepaste wijze;
- Net zoals Jezus troosten we de treurende en houden we vast aan de hoop;
- Net zoals Jezus dagen we elkaar uit tot menslievendheid;
- Net zoals Jezus proberen we van God te houden, dwars door alles heen.

De christelijke identiteit moet gekoppeld worden aan het schoolleven. De directeur is daar de centrale spilfiguur.

In een afsluitende opdracht bracht Jürgen Mettepenningen nog een paar thema's aan met de vraag hoe we daarmee omgaan als we ze bekijken vanuit de bril van de christelijke identiteit. Het eerste thema was de overgang van scholengemeenschappen naar scholengroepen. Met wie gaan we in zee? Zien we dat als 'moeten' of als 'mogen'? Is dat geen domein waarop we uitgedaagd worden om identiteit te zien als een open appél?

Een greep uit de reacties: identiteit is niet afzonderlijk te benaderen, wel als een rode draad die in alle andere domeinen moet zitten. We moeten die identiteit expliciteren en daar samen in proberen te groeien. Hoe groter de structuren, hoe groter de afstanden. Het zal zoeken zijn naar een goede or-

ganisatie: niet louter oordelen op basis van een dossier. Ons oordeel moet gebaseerd zijn op vertrouwen in de persoon die het dossier aan het schoolbestuur doorgeeft. Een tweede thema was: zorg om de zwakken en de armen. Hoe gaan we om met de 'lege brooddozen'? Wie niet bezig is met de armen ziet de rijkdom niet van onze identiteit. Heel wat katholieke scholen kunnen wat leren van hoe het GO! daarmee om-

gaat. Hoe gaan onze schoolbesturen om met die problematiek? Zijn er boterhampakketjes op het secretariaat? Zijn onze schoolrekeningen niet te hoog? Zijn er geen nutteloze aankopen? Een getuigenis van een bestuurder uit Brussel bleef hangen: de zorg voor de zwaksten uit onze maatschappij is impliciet aanwezig in het lerarenteam. De school telt bijna louter migrantenkinderen, die geen band hebben met het katholieke noch met het Nederlands. De leerkrachten die zich voor die kinderen inzetten doen dat vanuit een soort roeping, maar die wordt niet uitgesproken als zijnde ingegeven door christelijke identiteit. Het probleem in Brussel beperkt zich niet tot een lege

brooddoos: voor sommige kinderen vinden ouders helemaal geen school in de buurt door het grote capaciteitstekort.

Tot slot vroeg de spreker wat de aanwezigen van deze avond meenamen voor hun eigen werking. Bij de antwoorden noteerden we: "uzelf altijd opnieuw in vraag stellen en altijd weer naar die kapstok van christelijke identiteit gaan" en ook "als we als christenen willen overleven moeten we tochtgenoten en bondgenoten zoeken". Een derde reactie was: "Ik ga tevreden naar huis".

Uit de reacties van andere deelnemers aan het voorjaarsseminarie leidden we af dat ook die thema's in de smaak vielen. Het initiatief is dus zeker voor herhaling vatbaar.

Vorming Kompas voor bestuurders

Op 20 januari en 3 februari 2014 vonden in Mechelen de twee sessies van de vorming 'Kompas voor bestuurders' plaats. Die vorming richtte zich tot nieuwe bestuurders en minder nieuwe die graag wat zicht kregen op de structuren en de ondersteuning vanuit de koepel en het vicariaat onderwijs. Lieve

Van Camp leidde die sessies in goede banen. Ze maakte veelvuldig gebruik van de E-gids, de online versie van de Gids voor besturen, die heel wat nuttige informatie bevat. Tijdens de tweede avond mocht Fons Uytterhoeven de werking van het Vicariaat en van het Diocesaan Comité van Inrichtende Machten (DCIM) toelichten. De deelnemers aan beide vormingsavonden lieten duidelijk hun waardering blijken.

Foto's boven: Het thema 'Goed communiceren', verzorgd door pedagogisch begeleider Viviane Jehin.

Foto rechts onderaan: de vorming 'Kompas voor bestuurders' op 20 januari 2014.

Ontmoeting met leden diocesane comités - DSKO Antwerpen

De jaarlijkse ontmoeting die VIMKO organiseert voor de leden van de diocesane comités uit de vijf bisdommen vond op 27 maart 2014 plaats in het Diocesaan Secretariaat van het Katholiek Onderwijs in Antwerpen. Het thema was 'Christelijke identiteit en pastoraal op school: een verantwoordelijkheid voor het bestuur'. De ruim 50 deelnemers, onder wie de aanstaande nieuwe directeur-generaal van het VSKO, Lieven Boeve, mochten een inhoudelijk rijk en gevarieerd programma 'mee-maken'.

Na een verwelkoming van Dirk Van Rossem, de nieuwe bisschoppelijk gedelegeerde van het vicariaat onderwijs in Antwerpen, lichtte Griet Desmet, voorzitter van de Vereniging van Inrichtende Machten van het Katholiek Onderwijs (VIMKO), de diepgaande verandering toe van de structuur van VIMKO en het VSKO. Volgens de nieuwe statuten zullen de besturen een grotere impact krijgen op het beleid van het katholiek onderwijs en dat heeft ook gevolgen voor VIMKO. De komende maanden dienen de diocesane comités kandidaten voor te dragen voor een nieuw overlegforum van besturen en voor de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur van het VSKO. De hele operatie, inclusief het herschrijven van huishoudelijke reglementen, zou eind juni afgerond moeten zijn. Griet Desmet ging ook in op de andere uitdagingen voor schoolbesturen, ondermeer de bestuurlijke schaalvergroting, waarvoor de Dienst Schoolbesturen in de nodige vorming wil voorzien, in samenwerking met de op te richten expertisecel van het VSKO en de Verbonden.

Vervolgens leidde Jürgen Mettepenningen, directeur van de Dienst Identiteit van het Vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel, het thema van de ontmoetingsnamiddag in. Hij putte daarvoor uit de referaten die hij had gehouden tijdens de directiecongressen voor het basis- en het secundair onderwijs en de workshop rond identiteit tijdens het voorjaarsseminarie. Voor de inhoud verwijs ik graag naar die artikels. Jürgen deed een poging om in vijf punten uit te leggen wat christelijke identiteit voor hem betekent:

1. Inspiratie, gebaseerd op een verhaal van de bijzondere figuur Jezus, die een bijzondere band had met God en een boodschap voor ons, mensen;
2. Gemeenschap: de school is een gemeenschap van leerlingen en personeel, van zinzokers, die vanuit het kompas van de christelijke inspiratie respect tonen en zeggen waar voor hen het noorden ligt;
3. Liturgie: die gemeenschap van zinzokers maakt geregeld tijd voor bezinning;
4. Verkondiging: Jezus Christus wordt er nog ter sprake gebracht; de manier waarop geeft aan in welke mate onze school dialogeschool is;
5. Naasteliefde: gestalte geven aan het geloof via solidariteit, betrokkenheid op de andere, hoe omgaan met armoede ('de lege brooddoos')

De directeur is daarin de spilfiguur, als eerste rentmeester van de christelijke identiteit, een niet-onderhandelbare kern van zijn opdracht.

Tot slot van zijn geïnspireerd betoog gaf hij drie vragen mee als toetssteen van de groepsgesprekken die erop volgden:

- voor wie doen we het? (voor leerlingen, personeel, directeur)
- Vanuit wie of wat doen we het? (het appél van de christelijke inspiratie)
- Met wie doen we het? (wie ons is toevertrouwd en wie we hebben aangesteld)

Foto's boven: achtereenvolgens: Dirk Van Rossem, Griet De Smet en Jürgen Mettepenningen tijdens de jaarlijkse ontmoeting van de diocesane comités van inrichtende machten, ditmaal in Antwerpen.

In kleine gespreksgroepen legden de moderatoren aan de deelnemers enkele vragen en stellingen voor, die vooraf bij de diocesane comités waren opgevraagd. De groep waar ik aan deelnam koos voor het thema personeelsbeleid. De situatie waar we ons over moesten buigen was de aanwerving van een kleuteronderwijzer. De ene kandidaat kan een diploma voorleggen van een katholieke lerarenopleiding maar voldoet

Foto boven: De leden van de werkgroep mochten zelf een thema uitkiezen. Op de achtergrond: Lieven Boeve, toekomstig directeur-generaal VSKO.

Foto rechts: plenum na de groepsgesprekken.

Foto onder: Gespreksleider Bart Walgraeve

niet zo goed als lesgever, de andere kandidaat is op dat vlak veruit de betere, maar komt uit een niet-katholieke hogeschool. Beide kandidaten geven aan dat ze niet echt gelovig zijn maar wel respectvol met het opvoedingsproject zullen proberen om te gaan. Hoe kan het schoolbestuur met dat dilemma omgaan? In de gedachtewisseling kwam naar voren dat de beoordeling nu wel anders zou zijn dan 25 jaar geleden, hoewel het hebben van een mandaat om godsdienst te geven wel nog een vereiste is. Gaandeweg bieden we beginnende leerkrachten meer ruimte om te groeien, ook wat de aspecten geloven en geloofsoverdracht betreft, tenminste als ze respect hebben voor het katholiek opvoedingsproject en bereid zijn zich daarin bij te scholen. Kwaliteit wint aan belang. De leden van onze gespreksgroep sneden naar aanleiding van deze casus ook de problematiek aan van het vinden van geschikte bestuursleden: kunnen we blijven eisen dat ze nauw verbonden zijn met het katholiek opvoedingsproject? In welke mate kunnen we daarvan afwijken? Wat als we deskundigen in huis halen zonder affiniteit met dat project? Kan het dat zo iemand ooit voorzitter wordt? Zijn we als bestuur sterk genoeg om die christelijke inspiratie veilig te stellen? Eén van de deelnemers vond dat niet alle professionele krachten in een schoolbestuur lid moeten worden van het bestuur. Er zijn ook nog voldoende lokale mensen nodig die nauw betrokken zijn met het project van de school.

Een ander thema was het inschrijvingsbeleid. Hoe staan we tegenover leerlingen met specifieke hulpvragen? Veel hangt af van de draagkracht van de leraren. Het schoolbestuur moet dicht bij hen staan om te kunnen inschatten wat hun draagkracht is. Ook de draagkracht van de ouders en de andere personeelsleden in de school is belangrijk, want iedereen moet de consequenties gedurende heel de schoolloopbaan van dat kind met bijzondere noden kunnen en willen dragen. Een bestuurder vond dat een katholieke school als principe moet hanteren dat elk kind dat zich aanbiedt welkom is, en zeker een kind dat problemen heeft. Daar onthult het transcendente zich aan ons. Die ingesteldheid moet er zijn alvorens er een vraag komt. Pas daarna moeten we de haalbaarheid nagaan. We mogen ook onze limieten aangeven. Om goed te kunnen anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen hebben we een sterke identiteit nodig.

Het improvisatietrio van 'Inspinzie'. Ludiek maar met een diepere boodschap: Jezus als lid van het schoolbestuur...

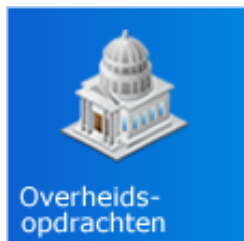
Na de gespreksgroepen wachtte ons een verrassing. Een trio van 'Inspinzie', improvisatietheater, had aan flarden van gesprekken die ze hadden bijgewoond, al voldoende om op een komische manier bepaalde scènes na te spelen. Het werd een sterk staaltje van improvisatie, met soms ingevingen die ons aan het denken konden zetten: hoe zouden gesprekken in het schoolbestuur verlopen indien Jezus Christus mee aan tafel zat? Zou dat geen nuttige oefening zijn om ons als bestuurders beter bewust te zijn van onze christelijke inspiratie: doen zoals Jezus zou hebben gedaan?

Jaarvergadering schoolbesturen

Graag nodigen het Vicariaat en het DCIM alle schoolbestuurders al uit op de volgende diocesane jaarvergadering voor schoolbesturen op **dinsdag 3 juni 2014, vanaf 18u in het Provinciehuis in Leuven**. Er volgt nog een uitnodiging met het programma, maar noteer alvast die datum in uw agenda.

Overheidsopdrachten Stand van zaken

De wet overheidsopdrachten, die zonder discussie integraal van toepassing is voor o.a. alle onderwijs-vzw's, heeft sedert juli 2013 heel wat schoolbesturen in beweging gebracht. Sedert dit schooljaar kunnen zij zich immers niet meer onttrekken aan die wetgeving. Alleen voor contracten met betrekking tot werken, leveringen en diensten die zijn afgesloten vóór 1 juli 2013 kunnen ze nog de oude regelgeving inroepen, tot ook die contracten hun einddatum hebben bereikt, of indien ze van onbepaalde duur zijn, maximaal vier jaar zullen hebben geduurd. Concreet wil dat zeggen dat wie nog wat uitstel heeft gekocht voor bepaalde contracten zeker vanaf 2017 moet zorgen dat hij of zij de zaken volledig volgens de wet overheidsopdrachten aanpakt. Wie al vroeger contracten moet vernieuwen, hoopt op ondersteuning en advies en kijkt daarbij in eerste instantie naar de koepel.

Afspraken met DIKO

Het Vlaams Secretariaat Katholiek Onderwijs (VSKO) heeft, na voortdurend aandringen vanuit de basis en de Vicariaten, de opdracht gegeven aan de vzw DIKO (Dienst Investerings Katholiek Onderwijs) om ook eerstelijns-ondersteuning te bieden. Voor werken verzorgt DIKO al jaar en dag de nodige ondersteuning, de andere aspecten van overheidsopdrachten, leveringen en diensten, komen daar nu bij, echter zonder dat de dienst daarvoor meer omkadering krijgt. Daarom was het meer dan aangewezen dat DIKO in overleg zou gaan met de diocesane vicariaten onderwijs, die al veel langer dienstverlenend optreden voor verschillende aspecten van overheidsopdrachten. De vzw Interdiocesane Raad Overheidsopdrachten (I.R.O.) vervult die rol voor de bisdommen Antwerpen, Gent, Hasselt en Mechelen-Brussel. In het Bisdom Brugge is de werking van de voorbije jaren ondergebracht in de vzw ServiKo.

Een overleg tussen DIKO, I.R.O. en ServiKo op 10 februari 2014 resulteerde in de volgende afspraken:

Philip Machiels, lid van het Dagelijks Bestuur van vzw I.R.O., tijdens de infosessie 'overheidsopdrachten' voor directeurs en bestuurders in Gent op 6 februari 2014.

- De drie diensten zorgen voor eerstelijns ondersteuning, door concrete vragen van scholen en besturen te beantwoorden, maar wisselen onderling de vragen en de antwoorden uit, zodat dubbel werk vermeden wordt en er op die manier een lijst van veelgestelde vragen met hun antwoorden kan ontstaan die iedereen kan raadplegen via websites;
- I.R.O. en Serviko werken verder raamcontracten en/of raamovereenkomsten uit voor de heel grote dossiers zoals energie, kantoorpapier, handboeken basisonderwijs... en voor enkele kleinere dossiers (zoals mobiele telefonie);
- Het nakijken van ontwerpen van raamcontracten of kleinere contracten kan maar in beperkte mate, dat wil zeggen: advies over de grote lijnen, geen gedetailleerde verbeteringen of aanvullingen;
- Voor vragen die moeilijker te beantwoorden zijn vanuit de regelgeving kan DIKO een beroep doen op een gespecialiseerd advocatenbureau; zonder dat de kostprijs wordt aangerekend aan de schoolbesturen;
- Het VSKO zal voor een laatste keer nog infosessies laten geven door het Bureau EBP. Daarnaast staat het I.R.O. en ServiKo vrij eigen informatiesessies te organiseren.

Om aan te geven dat DIKO ook algemeen voor overheidsopdrachten dienst wil verlenen, had directeur Dirk Vanstappen enkele weken geleden al een uitgebreide samenvatting van de regelgeving over het plaatsen van een overheidsopdracht verspreid via de kanalen van het VSKO. U vindt de tekst hierbij onder deze URL:

http://ond.vsko.be/pls/portal/docs/PAGE/DIKO_PGR/2013-12-27%20-%20VSKO-MEDEDELING%20OVERHEIDSOPDRACHTEN.PDF

Eigen initiatieven van vzw I.R.O.

De vrijwillige medewerkers en de halftijdse administratieve kracht van de vzw I.R.O. hebben de voorbije maanden hun handen vol gehad met de voorbereiding van de nieuwe raamcontracten *handboeken basisonderwijs*, *huisbrandolie* en *elektriciteit en aardgas*. Daarnaast organiseerde I.R.O. ook eigen informatiesessies.

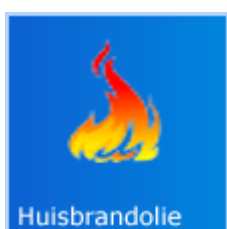
Raamcontract handboeken basisonderwijs

Zoals in vorig nummer al aangegeven werd de inschrijvingsprocedure voor het raamcontract *handboeken, werkboekjes en ander didactisch materiaal voor leerkrachten en leerlingen basisonderwijs* drastisch vereenvoudigd. Scholen moesten geen boekenlijst met ISBN-nummers meer ingeven, er is een indeling in percelen per arrondissement, zodat ook kleinere marktspelers kunnen meedingen, en de intekenperiode werd vroeger dan vorig jaar afgesloten opdat de contracten tijdig gegund zouden kunnen worden. We vroegen aan de boekhandels gewoon een kortingspercentage op te geven op de officiële catalogusprijs en antwoorden te geven op vragen waarmee we hun service kunnen inschatten. Het contract wordt afgesloten voor één schooljaar, met mogelijkheid het met één jaar te verlengen.

De inschrijvingen voor dit nieuwe contract overtreffen sterk die van vorig jaar. Zo'n 556 basisscholen schreven in. Meer nieuws verneemt u na de paasvakantie.

Nieuw raamcontract huisbrandolie mei 2014- eind april 2018

Vorige keer mochten we al aankondigen dat het nieuwe contract huisbrandolie op heel veel belangstelling kon rekenen (324 inschrijvingen), vooral uit ons bisdom. Intussen is het gegund. De scholen en besturen die ingetekend hebben, vernemen weldra wie hun nieuwe leverancier wordt vanaf 1 mei 2014.

Andere energiecontracten

De intekening voor de nieuwe contracten voor aardgas en elektriciteit voor de jaren 2015, 2016 en 2017 liep tot 2 april 2014. Ook die inschrijvingen liepen vlot binnen. Ruim 1000 voor aardgas en bijna 1200 voor elektriciteit.

Infosessies wet overheidsopdrachten

Op 30 januari 2014 organiseerde I.R.O. in het Diocesaan Secretariaat Katholiek Onderwijs (DSKO) van het bisdom Antwerpen praktische workshops voor directeurs en schoolbestuurders basisonderwijs (voormiddag) en secundair onderwijs (namiddag). Op 6 februari 2014 was het de beurt aan het vicariaat onderwijs van het bisdom Gent, in Marialand 31 in Gent.

Helga Melis; lid van het Dagelijks Bestuur van vzw I.R.O., verzorgde de algemene inleiding tijdens de infosessie 'overheidsopdrachten' voor directeurs en bestuurders in Marialand in Gent op 6 februari 2014. Op 13 mei is het de beurt aan het aartsbisdom.

De sessies konden op veel belangstelling rekenen. Voor beide dagen schreven zich ruim 180 deelnemers in. Na een algemene inleiding door Helga Melis werden de groepen telkens opgesplitst in een groep 'beginnelingen' en een groep 'gevoorderden'. Die laatste doelgroep nam Philip Machiels onder zijn hoede. In de namiddagsessie in Gent mochten we ook meester Rika Heijse verwelkomen, de advocate waar I.R.O. al meermaals een beroep op heeft gedaan. Zij hielp mee de vele pertinente vragen beantwoorden.

Hoewel we in december 2012 al een informatiesessie georganiseerd hebben in Mechelen, besliste het vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel eveneens zulke workshops aan te bieden, namelijk **op dinsdag 13 mei 2014**, in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen. Voor meer informatie en inschrijving verwijst ik naar onze website www.vikom.be. Ook hier is de voormiddag voorbehouden voor het basisonderwijs en de namiddag voor het secundair. Schoolbestuurders kunnen kiezen wanneer ze komen. De stroom vragen van besturen en scholen naar ondersteuning en vooral naar modellen, sterken ons in de overtuiging dat bijkomende duiding welkom is.

Intussen kwam het idee naar boven om aan **netwerkvorming** te doen met diegenen die vanuit hun schoolbestuur belast zijn met het voorbereiden en uitschrijven van overheidsopdrachten. Het zou heel wat energie besparen mochten ze onder elkaar expertise en modellen kunnen uitwisselen. Wie voor zo'n uitwisseling gewonnen is, mag gerust contact opnemen met Guido François, die voor het aartsbisdom de contactpersoon is voor de overheidsopdrachten.

Werking Stuurgroep preventieadviseurs Workshops rond preventiethema's 20 maart 2014

Op 20 maart 2014 organiseerde de diocesane stuurgroep preventieadviseurs opnieuw een vormingsactiviteit in de vorm van workshops voor preventieadviseurs, directeurs en bestuursleden. Het was andermaal een succes. Ruim 70 mensen namen deel aan telkens twee workshops die ze konden kiezen uit de volgende vier thema's:

- Taak van de preventieadviseur bij werken op school en werken met derden
- Communicatie Preventieadviseur – werkvloer
- Praktische invulling van speelplaatsdossier
- Risicoanalyse elektrische installaties: toelichting bij het KB van 2012

De evaluatie was andermaal heel bemoedigend. De vier workshops werden overwegend goed tot zeer goed bevonden. Voor de grote meerderheid van de deelnemers beantwoordde de vorming aan hun verwachtingen en was ze voldoende bruikbaar voor hun schoolpraktijk. De lesgevers, onder wie vier leden van de diocesane stuurgroep, kweten zich bijzonder goed van hun taak. Zij bleken voldoende voeling te hebben met het werkterrein van de deelnemers. Dat was ook het geval voor het vierde thema waar we een beroep mochten doen op twee medewerkers van het Technisch Bureau Verbruggen. Ook de werkvormen, het aangeboden materiaal en de accommodatie konden op algemene waardering rekenen. Voor sommigen was de tijd

nog te beperkt of was er te weinig kans om het geleerde ook toe te passen, anderen hadden wat problemen met de heterogene samenstelling van de groepen.

We zijn blij dat we niemand hebben moeten weigeren, hoewel het aantal deelnemers door laat-tijdige inschrijvingen voor verschillende workshops het streefcijfer van 15 sterk overschreed. Ook hebben we iedereen zijn of haar eerste en tweede keuze kunnen garanderen. De gunstige evaluatie moedigt de stuurgroep aan om dit soort praktische workshops in de toekomst nog te organiseren.

Tijdens de workshops Preventie op 20 maart 2014.

Bovenaan: Paul Van Assche
Onderaan: Kristel Vanorbeek
Rechts: Jaak Vandervelden en Willem Busschots. Alle vier leden van de diocesane stuurgroep preventieadviseurs.
(Foto's: Thierry Dierickx)

Andere initiatieven stuurgroep preventieadviseurs

De diocesane stuurgroep probeert er voor te zorgen dat de leden ook zelf iets kunnen opsteken van elkaar en ook activiteiten kunnen meemaken die hun blik verruimen. Zo

vinden de vergaderingen de laatste tijd op verplaatsing plaats, zo mogelijk in de school waar één van de leden werkt. Voor de stuurgroepvergadering van 28 januari 2014 was Sint-Jan in Diest de gastschool. Na het overlegmoment ter voorbereiding van de workshops, gidste preventieadviseur Jaak Vandervelden ons rond in de ateliers van de nijverheidsschool en in de basisschool. Lopend tussen freesmachines, houtzaagmachines, lasposten en andere technische installaties met een relatief hoge risicofactor, konden collega-preventieadviseurs elkaar bevragen over de genomen maatregelen ter preventie van arbeidsongevallen. Dat was ook het geval op de speelplaats en in de te renoveren lokalen van de basisschool. Altijd was er wel een aspect dat voor verbetering vatbaar is. Risicoanalyse en –beheersing is een dynamisch gegeven. Het is nooit voor eens en altijd geregeld. Dat is een les die we – als leken in het vak – al goed onthouden hebben. Misschien maakt dat het werk van een preventieadviseur tegelijkertijd frustrerend en boeiend?

Foto boven: bezoek van de Diocesane stuurgroep preventieadviseurs aan de ateliers van Sint-Jan in Diest, met Jaak Vandervelden als gids.

Foto rechts: bezoek van dezelfde stuurgroep aan de Sint-Martinusschool in Lubbeek, met Liesbeth Taveirne als gastvrouw.

Op de vergadering van 1 april 2014 waren we te gast bij Liesbeth Taveirne, in de Sint-Martinusschool in Lubbeek. Na de evaluatie van de workshops bezochten we de basisschool en zagen dat het goed was... en hier en daar voor verbetering vatbaar. We dachten er ook al na over een volgende activiteit voor de leden van de stuurgroep op 17 juni 2014.

Met de GPS naar Puurs Veiligheid en preventie in de focus

Al gehoord van een Gezamenlijke Pedagogische Studiedag (GPS) voor alle leraren van een scholengemeenschap met workshops over preventie, veiligheid en welzijn? Goed mogelijk van niet, want uiterst zeldzaam. Het was de scholengemeenschap secundair onderwijs Boom-Bornem-Puurs die zo'n GPS realiseerde voor meer dan 600 leraren en andere personeelsleden. Op 28 februari 2014 lieten ze de polyvalente zaal van het cultureel centrum De Kollebloem in Puurs vollopen voor een programma dat, naast een leerrijke inhoud, ook wat ontspanning bood. De aanleiding voor het gebeuren was de 15 jaar goede samenwerking binnen de scholengemeenschap.

Het kooroptreden tijdens de opening van de Gezamenlijke Pedagogische Studiedag van de Scholengemeenschap Boom-Bornem-Puurs op 28 februari 2014. Een hoog Scalagehalte.

Hoewel het voor de leerlingen van de secundaire scholen van Puurs, Bornem en Boom een vrije dag was, waren er toch heel wat in de weer om de ontvangst van leerkrachten en de verdeling over een dertigtal werkwinkels in goede banen te leiden. Bovendien vergastte een gelegenheidskoor van een vijftigtal leerlingen ons op een paar mooie liederen als feestelijke opening van de studiedag. Dat de dirigente in het beroemde Scalakoor meezingt, was goed te horen in het tweede lied. Het was net alsof de Aarschotse zangeressen op tournee waren.

Coördinerend directeur Ivo Marnef hield de openings- toespraak en de coördinerend preventieadviseur, Paul Van Assche, tevens lid van de diocesane stuurgroep preventieadviseurs, leidde de werkwinkels in. Die waren gesitueerd binnen de zeven domeinen van preventie, bescherming en welzijn op het werk. De dag zou voor hem geslaagd zijn mocht iedereen iets geleerd hebben en genoten hebben van de kans tot ontmoeting. Met als slogan 'Veilig op weg met onze GPS' vertrokken een twintigtal groepjes naar de respectieve werkwinkels die ze gekozen hadden, zowel in de Kollebloem zelf als in de aanpalende vestigingen van het Sint-Jan Berchmansinstituut. Voor een drietal werkwinkels was de plaatselijke brandweerkazerne de place to be. Er waren 11 'lange werkwinkels' die de hele voormiddag duurden en 18 korte werkwinkels die steeds twee thema's aan bod lieten komen.

Foto rechts boven: Paul Van Assche, spilfiguur van de GPS als coördinerend preventieadviseur.

Foto midden: Katrien Bressers en Willy Bombeek in de werkwinkel over crisismanagement.

Ik koos voor het thema 'Oei! Crisissen op school... Hoe omgaan met de media en met andere betrokkenen?' De begeleiders waren Willy Bombeek, perswoordvoerder VSKO en Katrien Bressers, stafmedewerkster dienst Leerlingen en schoolorganisatie van het Vlaams Verbond Katholiek Secundair Onderwijs. Zij overliepen, aan de hand van concrete voorbeelden van nieuwsreportages, hoe een school het best aan crisiscommunicatie doet, aan de hand van een crisisplan dat ze geregeld dient te actualiseren.

Een greep uit de andere thema's:

- time management/stress
- toezicht
- (Moeilijke) gesprekken met ouders
- Help, de bus staat in brand! Evacuatie van een autocar in combinatie met rooksimulatie en de rookmobiel
- Ergonomie
- Valkuilen van de moderne media
- Noodplannen en crisiscommunicatie
- Grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer

Voor elk wat wils. Tijdens het fijn verzorgde 'walking dinner' was er genoeg stof om over te praten. Het namiddagedeelte was puur ontspanning. Als je '3 men X' hoort (of is het 'drie me(t) niks?'), dan weet je het wel: improvisatietheater, met voor de gelegenheid twee mannen en één vrouw. Zij improviseerden erop los aan de hand van de thema's die 's morgens aan bod waren gekomen.

Inspiratie genoeg om uit te putten en dat gedurende een heel uur. Je moet het maar uit je mouw kunnen schudden voor een kritisch, maar ook goedlachs publiek. Daarna kon iedereen voldaan aan de krokusvakantie beginnen. Een dikke proficiat voor de puike organisatie en het lovenswaardig initiatief.

Foto rechts: meer dan 600 leraren schuiven aan voor een heerlijk buffet.

Foto onder: '3 men X' improviseren erop los.

Vieringen, conferenties...

Congres directeurs Secundair onderwijs Houffalize 12 tot 14 maart 2014

Wat drijft bijna 200 directeurs, pedagogisch begeleiders en genodigden om één keer per jaar gedurende drie dagen de deur van hun school achter zich dicht te trekken en met hun valies naar Houffalize te trekken? Het heerlijke lenteweer? Dat konden ze bij de inschrijving niet vermoeden, maar in deze toeristische trekpleister konden de zomerse temperaturen en de prachtige natuur het vakantiegevoel alleen maar aanwakkeren. Het is wellicht een samenspel van eens de dagelijkse sleur achter zich laten, de kans om heel wat collega's te ontmoeten in een ontspannende omgeving en de nieuwsgierigheid naar wat enkele eminente sprekers hen ditmaal zouden bijbrengen.

Foto boven: prachtig zomerterrasjesweer voor het directiecongres secundair onderwijs.

Foto onder: Jürgen Mettepenningen mocht het openingsreferaat verzorgen

Jürgen Mettepenningen, directeur van de dienst Identiteit van het Vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel, zette met zijn referaat meteen de toon voor de eerste dag. Met de vraag “?, . ! ... - Welk leesteken hoort bij ‘christelijke identiteit?’” als titel prikkelde hij de toehoorders om stil te staan bij wat christelijke identiteit voor een katholieke school vandaag betekent, in een sterk gewijzigde context, waar christelijke inspiratie dreigt ondergesneeuwd te geraken en met een Kerk in crisis. Zorgt de christelijke inspiratie voor grotere onzekerheid? Is het verhaal van christelijke identiteit iets bijkomstig? Draait het in onze katholieke scholen niet rond christelijke identiteit? Driemaal is het antwoord ‘neen’. Het draait in onze scholen rond onze leerlingen, die we moeten vormen tot geëngageerde volwassenen. Van de directeur wordt veel verwacht, maar rond de katholieke identiteit moet hij of zij geen keuze maken; dat aspect is immers een niet-onderhandelbaar facet van zijn opdracht. Heel wat zaken staan al vast. De directeur is de eerste rentmeester van de christelijke identiteit van de school die hem of haar is toevertrouwd. Jürgen Mettepenningen gebruikte, net zoals op het colloquium van directeurs basisonderwijs in november 2013, het beeld van de vier deuren: de deur van de directeur (staat die open of niet?), de deur die elke schooldag opengaat (hoe beginnen we de dag? Zijn we een dialogeschool?), de deur naar de andere levensbeschouwingen (op een frisse manier in de dialoog gaan staan) en de deur naar de andere scholen (in welke mate wordt identiteit gebruikt om al dan niet naar andere scholen of besturen toe te gaan?). Met het beeld van de ‘lege brooddoos’ vestigde hij de aandacht op het probleem van armoede en hoe scholen daarop in kunnen spelen en met het beeld van peters en meters brak hij een lans voor ‘mind buddies’ ter ondersteuning van jonge leerkrachten. Tenslotte was er het beeld van het zout, dat de maaltijd kruidt, maar dat al van in het begin naast de kookpot staat.

Datzelfde beeld kwam later op de dag terug, bij de gebedsviering in de kerk van Houffalize. Daar was een grote rol weggelegd voor het gelegenheidskoor van zangtalenten onder de directeurs, dat onder leiding van de directeur van het Lemmensinstituut, passende liederen ten

gehore bracht (foto). Tussendoor brachten vijf directeurs getuigenissen van hoe bepaalde gebeurtenissen en ervaringen in hun school de katholieke identiteit ervan kruiden. Iedereen kreeg een zoutvatje mee, met een bodempje zout. Met dit 'salaris' op zak toog iedereen met een goed gevoel terug naar Ol Fosse d'Outh, het vertrouwde congrescentrum.

Filip Bourgeois
(foto: Thierry Dierickx)

Op de tweede dag loodste Filip Bourgeois ons door *'Sociale media en schoolbeleid'*. De sociale media bieden voor scholen nieuwe kansen maar creëren ook nieuwe problemen. De spreker schetste vijf facetten van een schoolbeleid rond sociale media: communicatie, reputatiemanagement, online media in de les, mediawijsheid en online huisregels. Zo'n beleid helpt ook het cyberpesten tegengaan.

Online-communicatie naar ouders en leerlingen biedt heel wat voordelen. Sociale media zijn ook interessante kanalen voor personeelsrekrutering. Reputatiemanagement is nodig om cyberpesten tegen te gaan en de school treedt hiervoor het best preventief op, ondermeer door te werken aan een leerlingvriendelijk klimaat en het reputatiebewust handelen van leerkrachten.

Mediawijsheid is een belangrijke nieuwe opdracht voor scholen. De sociale media kunnen het pedagogisch-didactisch proces ondersteunen en aantrekkelijker maken, maar dat hoeven daarom geen publieke sociale media te zijn. Omwille van de veel grotere impact van wat je online doet, zijn er huisregels nodig en afspraken met alle schoolbetrokkenen.

In de namiddag was Filip Bourgeois bereid om voor geïnteresseerden verder in te gaan op sommige aspecten van dat beleid.

Fons Leroy
(Foto: Thierry Dierickx)

Fons Leroy leidde ons vervolgens *'van de schoolbank naar de werkbank en terug'*. Hij wees er herhaaldelijk op dat onderwijs en de arbeidsmarkt partners zijn, die het best de zaken samen aanpakken. Hoe meer middelen er naar onderwijs gaan, hoe vlotter de arbeidsmarkt loopt. De spreker was zich bewust van de vele hiaten en 'koude' overgangen tussen beide. De uitdagingen zijn nochtans gigantisch. De volgende vijf jaar zijn er 370 000 à 400 000 vacatures in te vullen en voor heel wat knelpuntberoepen zal dat een heel moeilijke opgave worden, zeker nu de babyboomgeneratie massaal met pensioen gaat. Het onderwijs moet beseffen welke immense gevolgen verkeerde studiekeuzes hebben op de arbeidsmarkt. Er moet ook een cultuur ontstaan van (levenslang) leren als onderdeel van een maatschappelijk werkgelegenheidsbeleid. Het onderwijs zou voldoende sleutelvaardigheden moeten meegeven: leergierigheid, ondernemingszin, creativiteit, om de jongeren beter te wapenen voor de wijzigende arbeidsmarkt. We moeten talenten stimuleren: "we kunnen niet van alle kinderen sterren maken, maar we kunnen ze wel allemaal op hun wijze laten schitteren". De hervorming van het secundair onderwijs is mee ingegeven door de verwachtingen van de arbeids-

markt. Die heeft zich te weinig in dienst gesteld van het onderwijs, gaf Fons Leroy ootmoedig toe. Er kunnen meer stimulansen uitgaan van de arbeidsmarkt door bv leerlingen te laten proeven van verschillende werkgebieden. Leroy gaf daarvan verschillende voorbeelden en wil echt werk maken van een coalitie met het onderwijs. Hij gebruikte daarbij het beeld van een perfect op elkaar ingespeeld estafetteteam dat de stok met de juiste snelheid en op het juiste moment doorgeeft.

Foto rechts: het grote auditorium van Ol Fosse d' Outh
(Foto: Thierry Dierickx)

Foto onder: namiddagwandeling naar de brouwerij van Achouffe, met welverdiende proeverij...

Het laatste beeld was een mooie voorafspiegeling van de sportieve invulling die sommige deelnemers konden geven aan de ontspannende namiddagactiviteiten: mountainbiken, natuurwandeling, al dan niet gecombineerd met een bezoek aan de brouwerij Achouffe (met proeverij), zwemmen.... De avond bood ruimte voor toneel, met een ernstiger onderwerp: dementie. Het werd een aangrijpende voorstelling van 'Oblivium', door Edelhard Moens en Chris Vervloet, twee leerkrachten uit ons bisdom.

Edel Maex
(foto: Thierry Dierickx)

Van aftakeling van geestelijke vermogens tot het gericht aanwenden ervan: Edel Maex, de eerste spreker op vrijdag, wijdde ons in, in de geheimen van 'Mindfulness, inhoud en context'. Hij vond als jonge psychiater antwoorden op zijn vele twijfelvragen in een zengroep. Daarin vond hij niet alleen soelaas voor zichzelf, hij besliste er ook anderen mee te helpen. Er bestaan vele misvattingen over mindfulness. Maex was wat ongelukkig met de hype die er rond werd gecreëerd. Hij liet ons met een oefening zelf ondervinden hoe belangrijk 'aandacht voor elkaars verhaal' is, meer bepaald de kwaliteit van die aandacht. Mindfulness is eigenlijk bestaansrecht geven, een ruimte van milde open aandacht creëren. Hij daagde ons uit de vertaalslag te maken naar de schoolsituatie.

Even later toonde het publiek zich bijzonder mild in de aandacht die het gaf aan het debat onder de onderwijsdeskundigen uit verschillende politieke partijen, onder het moderatorschap van journalist Guy Tegenbos. Elisabeth Meuleman van Groen was verontschuldigd, maar Kris Van Dijck (N-VA), Kathleen Helsen (CD&V), Kathleen Deckx (SPA) en Marleen Vanderpoorten (Open VLD) waren wel op het appèl. Veel aandacht ging naar het pas goedgekeurde M-decreet. Er zal nog veel geïnvesteerd moeten worden in competentieontwikkeling van leerkrachten. Waarom kunnen hier niet alle leerkrachten eerst vorming krijgen alvorens een onderwijshervorming wordt ingevoerd, zoals in Canada? De politici zochten excuses in de fundamenteel veranderde instroom

Guy Tegenbos, door de wol geleverde moderator van het debat onder politici.

(foto: Thierry Dierickx)

Foto onder: Slotwoord van Fons Uytterhoeven, na het debat met het panel onderwijsdeskundigen.

in de lerarenopleiding, of verwezen naar het voorstel van de 'schools of education' waar netoverschrijdend de knowhow zou worden samengebracht. Anderen vonden dat onze leerkrachten wel die competenties hebben en stellen al hun hoop in de samenwerking en krachtenbundeling van de drie begeleidingsdiensten. Niet alle nascholingsmiddelen blijken (efficiënt) te worden gebruikt en niet alle leraren zijn gemotiveerd om levenslang bij te leren.

De hervorming van het secundair onderwijs bleek voor de meerderheidspartijen een serieus discussiepunt, maar het masterplan dat voorligt, is volgens hun vertegenwoordigers een voldoende basis om de knelpunten aan te pakken. Kris Van Dijck vond domeinscholen heel interessant indien we van een leeg blad kunnen beginnen, maar Vlaanderen is geen leeg blad. Kathleen Helsen vindt de vrijheid van schoolbesturen heel belangrijk, maar ze dienen wel hun verantwoordelijkheid te nemen door bv de eerste graad oriënterend in te richten. Marleen Vanderpoorten vond dat vele dingen nu al kunnen en Kathleen Deckx beweerde dat Minister Pascal Smet niet van plan was om scholen veel vrijheid te geven. Het is belangrijk dat jongeren op de juiste plaats terecht komen.

Toen na een tijd de toehoorders vragen konden stellen, profiteerden de directeurs ervan om de politici op tegenstrijdigheden in het beleid te wijzen, o.a. in verband met de begeleiding van jonge leerkrachten: de mentoruren hadden nooit afgeschaft mogen worden.

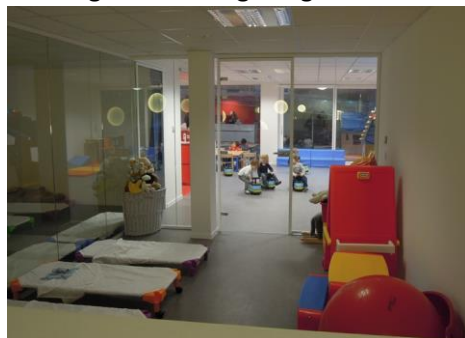
Tot slot van het congres greep bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs Fons Uytterhoeven eerdere uitspraken van sprekers aan om zijn boodschap mee te geven. In een maatschappij die bijzonder complex is zou onze christelijke boodschap van naastenliefde en orde in de chaos de baseline moeten zijn. Hij sprak zich uit tegen rapporten met medianen en gemiddelden, die minder goed presterende leerlingen verder de put in duwen. De hervorming van het leerplichtonderwijs belangt niet alleen het secundair onderwijs aan en inclusie heeft niet alleen met buitengewoon onderwijs te maken. We moeten het gewone ook buitengewoon maken. Wij moeten een sprong maken, niet *in* maar *naar* het onbekende. We weten niet precies waar we zullen uitkomen, maar kennen wel de richting. Daartoe wil het vicariaat onderwijs schoolbesturen en directeurs blijven ondersteunen. Een bemoedigend orgelpunt van een geslaagd congres.

De Brede Stroom in Etterbeek

Op 6 februari 2014 vond de officiële opening plaats van De Brede Stroom, een campus met een nieuw kinderdagverblijf, een initiatief Buitenschoolse Opvang (IBO) en het nieuwe gedeelte van de Lutgardis basisschool in de generaal Fivéstraat in Etterbeek. Een realisatie van de (grote) vzw Sint-Goedele Brussel, die hiermee de brede-schoolgedachte in praktijk bracht. Kinderen van 0 tot 12 jaar worden er opgevangen van in de wieg tot in het klaslokaal, zowel voor- als naschools, en dit in de modernste infrastructuur.

Het hele project nam enkele jaren in beslag en liep niet van een leien dakje, getuigde Piet Vandermot, algemeen directeur van vzw Sint-Goedele Brussel. Samen met zijn directiesecretaresse Christel Demol, heeft hij een hele lijdensweg moeten ondergaan van moeizaam verkrijgen van vergunningen, herhaaldelijk stil leggen van het werk door klachten van onverdraagzame buren, die de bouw van een Nederlandstalige voorziening in hun omgeving niet konden verteren, en andere obstakels waar infrastructuurwerken van die omvang vaak mee te kampen hebben. Uiteindelijk is het hen toch gelukt en het resultaat mag gezien worden. Voorzitter Guido Van Waeyenberge mocht dan ook fier de inhuldigingstoespraak houden en iedereen bedanken die heeft bijgedragen tot het fraaie resultaat: een gloednieuw vrij kinderdagverblijf, dat de voormalige Kollebloem vervangt, lokalen voor een IBO en ruime, nieuwe extra klaslokalen voor de basisschool.

Foto's:

Boven: de nieuwbouw voor het kinderdagverblijf (zie ook foto rechts), het IBO en enkele klassen van de Lutgardis basisschool.

Onder: receptie met toespraken bij de officiële opening

Liefst twee Ministers mochten, omwille van hun beider betrokkenheid, de Brede Stroom officieel invaren: Minister Guy Vanhengel en Brigitte Grouwels, in Brussel respectievelijk bevoegd voor de gemeenschapsaangelegenheden onderwijs en welzijn, gezondheid en gezin. Zij voorzagen, binnen hun bevoegdheid, in de nodige financiële middelen en hielpen mee lobbyen bij andere overheidsinstanties, wanneer het dossier dreigde vast te geraken in de Brusselse politieke en administratieve mallemlen.

Bij de rondgang en de receptie zag ik niets dan blije gezichten, in de eerste plaats bij de ouders die hun ukjes kwamen ophalen uit de crèche (met plaats voor 83 kinderen) of uit de naschoolse opvang, het IBO met de naam Stroomopwaarts. Het groene speelterrein rond de gebouwen dient nog verder afgewerkt te worden, maar belooft ook voor "een groene inbuffering van de kinderwereld" te zorgen. Het architectenbureau van Jan Maenhout uit Schaarbeek leverde puik werk, tot ieders tevredenheid.

Voor de Lutgardisschool komen er 123 plaatsen bij, zodat de totale capaciteit 361 bedraagt. Die capaciteitsuitbreiding is in Brussel hard nodig. Eigenlijk zijn er in Brussel 40 nieuwe scholen nodig, zo stelt Minister Vanhengel, tevens voorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) die 935000 euro in het project investeerde. De VGC kan hiermee ook een pilootproject 'Buitenspel' realiseren, waarbij de speeltijd

versterkt wordt met nieuwe activiteiten. Ook de bredeschoolbeweging en de taalstimulering krijgen met de Brede Stroom een krachtige golfslag. Brussel bewijst met deze realisatie eens te meer een laboratorium te zijn voor onderwijskundige en pedagogische vernieuwing.

Personalia

Christelijk medeleven

Voor de familie van *Louis De Wit* (°30 november 1936 – 4 maart 2014), vader van *Alfred De Wit*, pedagogisch begeleider nijverheidsonderwijs en voorzitter van de diocesane stuurgroep Preventieadviseurs.

Voor *Jo Coppens*, hoofdbegeleider basisonderwijs, wiens vader, *Paul Coppens* (°4 oktober 1925) is gestorven op 26 maart 2014.

Proficiat

Voor *Ingrid Schoofs*, pedagogisch begeleider basisonderwijs, die op 1 maart haar ja-woord gaf aan *Liesbeth Luyckx*. We wensen hen beiden een heel gelukkig leven samen.

Voor *Jos Verelst*, van wie op 3 februari 2014 nogmaals afscheid werd gevierd, ditmaal door directeurs en mede-bestuursleden van de VAI-scholen (Vereniging Aartsbischoppelijke Instituten), waar Jos jarenlang als voorzitter is opgetreden. De viering, met toespraken van Walter Buijs, Fons Uytterhoeven en Jos Verelst zelf, vond plaats in het restaurant van Colomaplus in Mechelen.

Voor *Mieke Van Hecke*, directeur-generaal VSKO, die tijdens de nieuwjaarsreceptie in de Guimardstraat op 10 januari 2014 een 'flashmob' kreeg aangeboden van het personeel van het VSKO en alle Verbonden en diensten, ter gelegenheid van haar nakend afscheid. Haar nieuwjaarstoespraak werd, voor ze haar tweede zin kon uitspreken onderbroken door enkele, elkaar afwisselende en versterkende spreekkoren die begonnen met 'Mieke, hou je vast!'. De flashmob, zoals dat heet, nodigde haar uit om op vrijdag 20 juni 2014 met haar man en kinderen naar Sint-Bavo in Gent te komen (haar vroegere school) zodat het personeel van het huis van vertrouwen haar daar zou kunnen vieren.

Foto boven: Jos Verelst

Foto's onder: Mieke Van Hecke werd verrast door een flashmob van haar personeel

